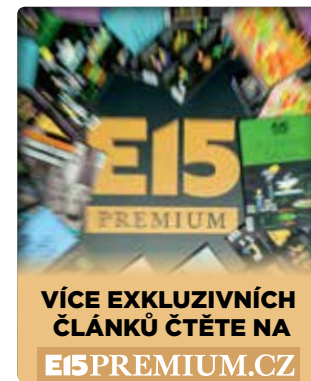

Nástup Slováků

Slovensko vygenerovalo vyšší množství bohatých lidí vzhledem k počtu obyvatel než Česko, říká publicista Miroslav Motejlek.

ROZHOVOR STR. 10-11

KOMENTÁŘ: PRORAZIT KLEC ČESKÉ KULTURY / STR. 12

🌐 CZK/EUR • 25,785 / +0,010 Kč 🌐 CZK/USD • 23,261 / -0,030 Kč 🌐 PX • 1042,32 / +0,42 % 🌐 BITCOIN • 10 106,00 \$ / +0,98 % 🌐 ZLATO • 1511,25 \$ / -0,13 %

Stát chce vlastní penzijní fond

Třetí spořicí pilíř penzijního systému se nejspíš **rozšíří** o takzvaný státní fond. Deníku E15 to potvrdila ministryně práce **Jana Maláčová** i předsedkyně komise pro spravedlivé důchody **Danuše Nerudová**. Argumentem je, že soukromé fondy jsou navzdory miliardovým státním dotacím **málo výnosné**, tvoří jen zlomek příjmů seniorů a málo je využívají mladí lidé.

UDÁLOSTI / STR. 2

Zápisník

Marka

SCHWARZMANNA

Prezidentské sucho

Amazonii trápí největší vlna požárů v historii. Vědci v oblasti zvané „plíce Země“ jen za uplynulý týden zaznamenali přes 9,5 tisíce nových požárů. Zkáza pralesa, který ročně vyprodukuje pětinu kyslíku v atmosféře, je viditelná i z vesmíru. Letos už bylo v oblasti zaznamenáno 74 tisíc požárů. To je o 80 procent více než loni. Proč? Brazilský prezident Bolsonaro se totiž s ochranářstvím nemaže, a tak tamní zemědělci nelegálně rozšiřují svá pole ostošest.

A pak je na vině ještě sucho, které podle popíračů klimatické změny neexistuje. Ale ono je a trápí nejen Amazonii, ale i Česko. Ale prezidenty to nezajímá. Třeba ten český na včera zahájené Zemi živitelce sucho také přeskočil. Patrně proto, že mu nic neříká, neb z historie víme, že Miloš Zeman na suchu nikdy nebyl – a prostor, který mohl věnovat snaze „promluvit do duše“ velkosedlákům s lány bez remízků a krajinných prvků zadržujících vodu, raději vyplnil kritikou oživlé politické mrtvoly Bursíka. A také pozdravil déšť. Také zdravím a posílám bludišťáka.

Číslo dne

2,38

bilionu korun činil celkový dluh obyvatel ČR na konci pololetí. Meziročně je to více o 149 miliard.

Maláčová chystá státní penzijní fond

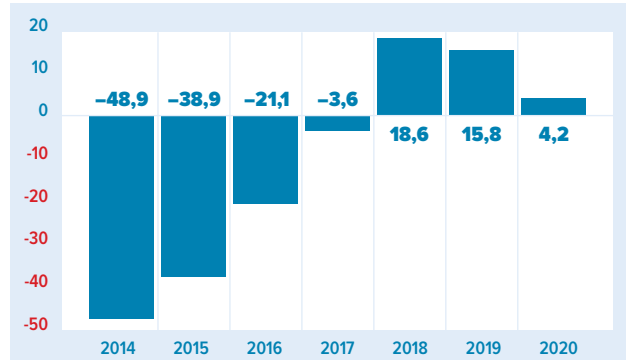
Pavel OTTO

Penzijní systém nejspíše konečně dozná zásadních změn. Ministerstvo práce a sociálních věcí spolu s komisí pro spravedlivé důchody hodlá rozšířit třetí spořicí pilíř o takzvaný státní fond. „Je to jeden z návrhů, který v komisi padá na úrodnou půdu. V tuto chvíli jsem mu velmi nakloněna,“ řekla v rozhovoru pro deník E15 šéfka rezortu práce Jana Maláčová (ČSSD).

Potvrdila to i předsedkyně komise Danuše Nerudová v rozhovoru pro E15 Premium: „Rada členů komise to viděla jako dobré řešení,“ prohlásila.

Hlavním argumentem je, že soukromé fondy jsou málo výnosné a tvoří jen zlomek příjmů seniorů.

Hospodaření systému penzijního pojištění (v miliardách korun)

pramen návrhy státního rozpočtu na roky 2019 a 2020

Hlavním argumentem pro je, že soukromé fondy jsou navzdory miliardovým státním dotacím málo výnosné, tvoří jen zlomek příjmů seniorů a málo je využívají mladí lidé. Do třetího pilíře – penzijního připojištění a doplňkových penzijních spoření – odkládá peníze 4,4 milionu Čechů.

Maláčová chce změny současného systému představit už na podzim. „Komise má jasno. Nyní nás čeká diskuze v ČSSD a pak v koalici,“ podotkla.

O posílení třetího pilíře hovoří i premiér Andrej Babiš

(ANO). Ani komunisté tolerující menšinovou vládu se státnímu fondu nebrání.

„Důraz ale klademe na zdroje pro udržitelnost prvního pilíře, který musí nadále zůstat základem důchodů,“ míní člen komise za KSČM Jiří Dolejš.

Podporu má i u lidovců a také Pirátů, kteří by ovšem fond podřídili centrální bance. Naopak proti je TOP 09, jejíž členka komise Markéta Pekarová Adamová tvrdí, že stát se nemá míchat do nástrojů, které obstará trh: „Navíc pokud by za státní fond měla

ručit ČNB, je to zcela mimo její kompetence,“ míní.

Detaily možného fondu se ještě budou ladit. Jak uvedla ministryně práce, státní podpora včetně slev na dani se nyní pohybuje kolem 19 miliard korun ročně. Ovšem třetí pilíř tvoří pouze čtyři procenta příjmů lidí na odpočinku.

Navíc většina občanů spoří v původních transformovaných fondech, jejichž výnosnost často nepřekročí ani inflaci, čímž dochází ke snižování kupní síly úspor.

Podobný názor má i Nerudová. „Ačkoli fondy nedosahují skoro žádných výnosů, vykazují penzijní společnosti zisky odpovídající 15 procentům vlastního kapitálu,“ uvedla s tím, že navíc téměř nikdo nevyužívá připojištění na zajištění stáří.

Státní fond by byl přímým konkurentem privátních fondů a při určité délce trvání smlouvy by garantoval úročení minimálně o inflaci. „Podobně jako v Německu by se lidé automaticky stávali účastníky třetího pilíře hned po nástupu do prvního zaměstnání,“ uvedla Nerudová.

VRTULNÍKY ZA MILIARDY

Foto: čtk

ČESKÁ ARMÁDA

pořídí americké bojové i víceúčelové vrtulníky Viper a Venom (na snímku). Ministr obrany Lubomír Metnar (ANO) označil kombinaci dvou typů strojů za vhodnější než pořízení pouze víceúčelových vrtulníků Black Hawk. Za vhodnou označil vybranou nabídku i náčelník generálního štábu Aleš Opat. Američané nabídli osm vrtulníků UH-1Y Venom spolu se čtyřmi bojovými stroji AH-1Z Viper v celkové hodnotě 14,5 miliardy korun. K dispozici by měly být v roce 2023.

Brabec a Benešová vyjednali po čtvrt miliardě navíc

Ministerstvo životního prostředí dostane oproti původnímu návrhu rozpočtu na příští rok 250 milionů korun navíc na boj se suchem. Rezort spravedlnosti si vyjednal ještě o milion více. Ministři obou rezortů Richard Brabec a Marie Benešová (oba ANO) to uvedli po včerejších schůzkách z ministryní financí Alenou Schillerovou (ANO).

Čtvrt miliardy pro MŽP byla částka, kterou Brabec před jednáním požadoval. „Na boj se suchem a klimatickou změnou půjdou peníze v rámci stovek projektů Programu péče o krajinu,“ řekl po schůzce Brabec.

Rozpočet jeho úřadu na rok 2020 by tak měl činit zhruba 6,24 miliardy korun bez evropských dotací, s nimi téměř 16 miliard korun.

Ministryně spravedlnosti Benešová původně požadovala navýšení rozpočtu o půl miliardy. Výsledek jednání

se Schillerovou však označila za rozumný kompromis.

Rezort Benešové by měl mít v příštím roce na výdaje 31,05 miliardy. Většinu přidávaných prostředků - 200 milionů korun - získá Vězeňská služba.

„Chtěli jsme srovnat příkroty mezi hasiči a Vězeňskou službou, protože kdyby se postupovalo tak, jak bylo navrženo, tak by to bylo nespravedlivé vůči Vězeňské službě,“ uvedla Benešová.

Dosud si během schůzek v minulých dnech jedenáct členů vlády vymohlo na Schillerové přilepšení v celkové výši téměř 12 miliard korun.

Klíčové jednání čeká šéfkou státní pokladny s ministryní práce a sociálních věcí Janou Maláčovou (ČSSD) dnes. Maláčová požaduje zdaleka nejvíce ze všech ministrů, dohromady 11,7 miliardy korun. Přidat chce na nové informační systémy nebo na sociální služby v krajích. /čtk, tto/

Krátce

Zaorálek bude jmenován ministrem v úterý

Prezident Miloš Zeman jmenuje Lubomíra Zaorálka (ČSSD) ministrem kultury v úterý. Jmenování se uskuteční na Pražském hradě ve 13.15. Na Twitteru to uvedl prezidentův mluvčí Jiří Ovčáček. Ukončen tak bude více než tříměsíční spor o tento post.

NÁZORY STR. 12

ÚOHS opět prozkoumá smlouvu na mýtné

Antimonopolní úřad se musí znovu zabývat návrhem

na zákaz plnění smlouvy mezi ministerstvem dopravy a novým provozovatelem mýtného systému, konsorciem CzechToll a SkyToll. Nejvyšší správní soud nepřiznal odkladný účinek stížnostem proti červencovému rozhodnutí Krajského soudu v Brně. Stížnost podal Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, ministerstvo dopravy a firmy CzechToll a SkyToll.

Sýrie dostane pomoc od Česka 100 milionů

Česko by mělo v příštích dvou letech poskytnout 100 milionů korun na humanitární pomoc Sýrii a na obnovu země. Návrh ministerstva zahraničí projedná v pondělí vláda. Poskytnutí pomoci vychází ze závěrů Rady bezpečnosti OSN. /čtk/

308044/21

iSport LIFE ZÁVODY

PRESENTED BY

Každý závodník dostane funkční tričko Columbia zdarma!

+ Závodní a dárky pro děti

14. 9. • Zoo Brno
19. 10. • Praha Divoká Šárka
9. 11. • Říčany u Prahy

Běž na www.isportlife.cz

can-am

Auto Podbabská

Hello bank!

By Cetelem

Exmajitel Vítkovic nemusí platit miliardáři Beranovi

Daniel NOVÁK

Městský soud v Praze zrušil rozhodčí nález z roku 2015, podle něhož měl majitel tehdejší skupiny Vítkovice Holding Jan Světlík zaplatit 1,7 miliardy korun miliardáři Davidu Beranovi. Verdikt se týká dlouholetého sporu o akcie Vítkovic. Rozsudek ještě není pravomocný, strany se mohou odvolat.

Akcie v úschově

„Rozhodnutí Městského soudu v Praze samozřejmě vítám, i když je prvoinstanční. Civilní soudy tím opakovaně potvrdily, že se David Beran

”

Původní transakce mezi Světlíkem a Beranem se týkala 45procentního podílu ve skupině Vítkovice Holding.

znovu domáhá něčeho, co mu nepatří. Od počátku považují rozhodčí nález za podivný, připravený předem jen několik málo měsíců po podání rozhodčí žaloby,“ řekl Světlík.

Kořeny sporu sahají do roku 2002, kdy Beran od Světlíka koupil balík akcií Vítkovic. Světlík si na ně pro případ další transakce nechal předkupní právo. Be-

ran se však později rozhodl prodat cenné papíry skupině KKCG miliardáře Karla Komárka. Současně vyvstaly pochyby o platnosti smluv a vlastnictví akcií, které skončily v soudní úschově.

Naředení podílu

Původní transakce mezi Světlíkem a Beranem se týkala 45procentního

podílu ve skupině Vítkovice Holding. Firma ale mezitím zvýšila kapitál, čímž se podíl nařadil na 11,25 procenta.

U rozhodčího soudu skončily akcie už v roce 2008. Tehdy arbitři rozhodli ve prospěch Světlíka. Nález poté potvrdily i soudy včetně Ústavního.

V roce 2015 se však Beran obrátil na Rozhodčí soud při Hospodářské a Agrární komoře ČR znovu. A uspěl. Rozhodci se před čtyřmi lety usnesli, že Světlík má Beranovi zaplatit za akcie 1,7 miliardy korun. Majitelé Vítkovic se však tehdy u soudu podařilo rovněž uspět s návrhem na odklad rozhodnutí. Následně napadl

soudně i samotný rozhodčí nález.

Ze Světlíkova vítkovického holdingu ale mezitím nezůstal kámen na kameni. Skupina se potýkala s vysokým zadlužením. Většina firem z koncernu následně skončila v insolventi. Strojírenské společnosti Vítkovice Heavy Machinery se podařilo úspěšně reorganizovat. Skončila v rukou byznysmenů Jaroslava Strnady a Martina Ulčáka.

Například firmu Vítkovice Power Engineering se ale zachránit nepodařilo a skončila v konkurzu. Světlík si ve svém vlastnictví ponechal vydělávající lahvárenskou skupinu Cylinders Holding.

Pivovar Chříč změní název piva Mahátma

Indián nahradí Inda. Tato zkratka vystihuje změnu, na kterou přistoupil západočeský pivovar Chříč kvůli sporu o název piva typu India Pale Ale. Původní název Mahátma odkazoval na indického duchovního Mahátmu Gándhího. Indům na tom však vadilo, že Gándhí byl téměř celoživotní abstinent a vystupoval proti požívání alkoholu.

„Naše pivo je určené výhradně pro domácí trh a pivo Mahátma jsme uvedli u příležitosti sedmdesátého výročí tragické smrti indického duchovního vůdce s cílem uctít jeho odkaz. Proto nás mrzí, že byl záměr nepochopen. Zároveň jsme přesvědčeni, že pokud by Gándhí žil v Čechách, pivo by určitě pil,“ uvedl správce pivovaru Petr Jakubíček.

Věc však nakonec dospěla k mezinárodním diplomatickým sporům, na které jako

Foto Pivovar Chříč

první upozornil deník E15. Pivovar tak musí na přání indické ambasády pivo Mahátma stáhnout z prodeje a začít lepit nové etikety.

„Cítili jsme, že je třeba nahradit Gándhího jinou velkou osobností, která se zasadila o boj za svobodu a představuje následovníhodný vzor pro současného člověka. Snad nikdo se pro takový účel neho-

dí lépe než Vinnetou, náčelník Apačů,“ dodává Jakubíček.

Chříč je minipivovar na severním Plzeňsku s tradicí sahající do roku 1567. Svou činnost obnovil před čtyřmi lety a funguje jako chráněná dílna - jako pivovarskou chasu zaměstnává desítku lidí s mentálním postižením.

Jiří FRYDLEWICZ

NOVÁ LAKOVNA

Foto etk

AUTOMOBILKA ŠKODA AUTO otevřela v Mladé Boleslavi novou lakovnu za 5,5 miliardy korun. Práci více než 650 zaměstnancům tam usnadní 66 průmyslových robotů. Zařízením ročně projde až 168 tisíc karoserií, čímž se celková lakovací kapacita automobilky zvýší na 812 tisíc.

OBŘÍ ZÁMĚR. Fotovoltaická elektrárna Suntop 1 v Novém Jižním Walesu je součástí plánu na stavbu pěti obřích solárních parků v Austrálii o souhrnném výkonu 1,1 gigawattu.

Firma Photon Energy prodala podíl v australské solární elektrárně

Nizozemské společnosti s českými kořeny Photon Energy se v Austrálii podařil první investiční exit. Jednomu z největších výrobců fotovoltaických panelů na světě, koncernu Canadian Solar, prodala čtvrtinový podíl ve svém projektu solárního parku Suntop 1 o výkonu 189 megawattů. Společnost to uvedla ve finanční zprávě s tím, že prodej dokončí v letošním třetím čtvrtletí. Hodnotu kontraktu nesdělila.

„Je to úspěšné dokončení developerské práce na projektu Suntop 1 a zároveň

první úspěšný exit z pěti projektů, které se společností Canadian Solar máme. Proto je to pro nás důležitý milník,“ říká spolujednatel firmy, Čechoaustralán Michael Gartner.

Náklady na projekt, který čítá kolem 550 tisíc solárních panelů, se odhadují na více než šest miliard korun.

Fotovoltaická elektrárna Suntop 1 v Novém Jižním Walesu je součástí plánu na stavbu pěti obřích solárních parků o souhrnném výkonu 1,1 gigawattu. Ve zbývajících projektech drží Photon

Energy buď čtvrtinový, nebo poloviční podíl. Tři z nich by měly být připraveny k výstavbě ještě do konce roku a poslední v prvním čtvrtletí příštího roku.

Společnost Photon Energy působí zejména v Austrálii a Maďarsku, přičemž menší elektrárny o výkonu do šesti megawattů provozuje v Česku. Firma loni poprvé vykázala čistý zisk, činil šestnáct milionů korun. Tržby vzrostly o sedmnáct procent na 523 milionů korun.

Ondřej SOUČEK

Krátce

Drátovna modernizuje za stovky milionů

Společnost ŽDB Drátovna dokončuje v Bohumíně na Karvinsku druhou část modernizace svých provozů za téměř 430 milionů korun. Součástí byla například výstavba nové žíhací pece na výrobu šroubových drátů. Podnik, který zaměstnává tisíc lidí, je dceřinou firmou Třineckých železáren.

Projekt na Smíchově nepotřebuje EIA

Stavba tří domovních bloků v bývalém smíchovském lihovaru nepotřebuje posudek vlivu na životní prostředí. Rozhodnutí zveřejnil pražský magistrát. V areálu vyrostou až dvanáctipodlažní domy se 499 byty a podzemními garážemi. Stavba za 1,8 miliardy korun by mohla začít příští rok a skončit v roce 2024.

Odbory TS Plzeň přestaly hrozit stávkou

Ve společnosti TS Plzeň (dříve Škoda Těžké strojírenství) skončila stávková pohotovost vyhlášená 27. května. Odboráři s vedením mateřské společnosti Žďas uzavřeli dodatek ke kolektivní smlouvě, který řeší odchody zaměstnanců, jichž se dotkne plánované sloučení Žďasu a TS Plzeň. /čtk/

**VSTUP
ZDARMA**

**ČASOPIS F.O.O.D. VÁS
ZVE NA JIŽ 9. ROČNÍK
GASTRONOMICKÉHO
FESTIVALU**

**F.O.O.D.
PIKNIK**

**PRAHA 1. 9. 2019
PARK LADRONKA**

*S chutí a přáteli
sejdeme se na Ladronce*

**V RÁMCI CELODENNÍHO PROGRAMU
SE MŮŽETE TĚŠIT NA:**

- KUCHAŘSKÉ SHOW • PIKNIKOVÉ KOŠE PLNÉ DOBROT • STÁNKY S PRODUKTY ČESKÝCH KULINÁŘŮ A FARMÁŘŮ • CHILL OUT ZÓNU
- TOMBOLU O ZAJÍMAVÉ CENY
- VELKÝ DĚTSKÝ KOUTEK

WWW.FOOD-PIKNIK.CZ

Bankéři musejí řešit propad unie

Hospodářský růst Evropské unie by mohl být ještě slabší, než se původně předpokládalo. Před nepříznivým ekonomickým vývojem varovali bankéři Evropské centrální banky. Jako nejlepší způsob, jak bojovat proti zpomalení, proto navrhli balíček opatření, kam patří například i další snížení úroků či nové nákupy dluhopisů. Vyplývalo to ze včera zveřejněného zápisu z červencového zasedání měnového výboru.

Vzhledem k tomu, že růst HDP a inflace několik měsíců zpomalují, šéf ECB Mario Draghi přislíbil více stimulu již v září. Následný příliv nepříznivých údajů od poslední schůzky důvody pro podporu ekonomiky jen posílil.

Na zasedání byly na stole možnosti, které zahrnují kombinaci snížení úrokových sazeb, nákupů dluhopisů a změn v pokynech k úrokovým sazbám. Banka by také mohla nabídnout větší

„**Zkušenost ukázala, že kombinace snížení sazeb a nákupů dluhopisů je účinnější než sled selektivních kroků.**“

podporu bankovnímu sektoru. „Byl vyjádřen názor, že různé možnosti by měly být vnímány jako balíček, tedy kombinace nástrojů se značnou doplňkovostí a synergiemi,“ uvedla ECB. „Zkušenost ukázala, že balíček, jako je kombinace snížení sazeb a nákupů dluhopisů, je účinnější než sled selektivních kroků,“ dodala. S ohledem na nové údaje bankéři na červencovém zasedání rovněž vyjádřili obavy z vývoje ekonomiky, přičemž problémy vně eurozóny hrozí nakazit její ekonomiku. /čtk/

Krátce

Macron odmítl novou brexitovou dohodu

V příštích 30 dnech nelze najít novou brexitovou dohodu, která by se výrazně lišila od té stávající. Její základní pilíře včetně irské pojistky jsou nepostradatelné, protože toto kontroverzní opatření garantuje stabilitu v Irsku a celistvost jednotného trhu EU. S tímto vzkazem francouzský prezident Emmanuel Macron přijal v Paříži britského premiéra Borise Johnsona.

Maloobchod v Británii slábne

Maloobchodníci v Británii v srpnu zaznamenali nejvýraznější pokles tržeb od konce roku 2008. Vyplývá to z průzkumu Konfederace britského průmyslu (CBI). Výsledky průzkumu přispívají k pochybnos-

tem ohledně síly britské ekonomiky před blížícím se termínem pro odchod země z Evropské unie, napsala agentura Reuters.

V Kosovu proběhnou předčasné volby

Kosovští poslanci schválili rozpuštění parlamentu. Otevřeli tím cestu k předčasným volbám, oznámily tiskové agentury. Volby by se měly konat do 45 dnů, v místních médiích se již objevilo datum 6. října. Pro rozpuštění 120členné sněmovny hlasovalo 89 poslanců, uvedla agentura Reuters. Schválení návrhu vyžadovalo dvoutřetinovou většinu.

Írán má nový systém protivzdušné obrany

Írán představil svůj nový systém protivzdušné obrany domácí výroby. Jde o mobilní raketovou jednotku Bávar-373, která je podle íránských sdělovacích prostředků schopná konkurovat ruskému raketovému systému S-300. Írán vyvíjí vlastní zbraně, protože je vystaven zbrojnímu embargu, které mu neumožňuje zbrojní dovoz.

ThyssenKrupp se nelíbí zastavení fúze s Tata Steel

Německá strojírenská společnost ThyssenKrupp podala u evropského soudu stížnost na rozhodnutí Evropské komise, která odmítla schválit navrhované spojení evropských ocelářských aktivit ThyssenKrupp a indické firmy Tata Steel.

Diess chce koupit podíl v Tesle

Šéf německého automobilového koncernu Volkswagen Herbert Diess se zajímá o koupi podílu v americkém výrobci elektromobilů Tesla. Informoval o tom německý list Manager Magazin s odvoláním na zdroje z podniku. Diess se podle listu domnívá, že VW by mohl těžit ze zkušeností Tesly v oblasti baterií a softwaru. /čtk/

Kurzovní lístek ČNB Platnost od 22. 8. 2019

	Země	Množství	Kurz
	Austrálie	1	15,740
	Čína	1	3,284
	Dánsko	1	3,458
	EMU	1	25,785
	Chorvatsko	1	3,488
	Japonsko	100	21,824
	Kanada	1	17,516
	Maďarsko	100	7,866
	Norsko	1	2,594
	Polsko	1	5,909
	Rusko	100	35,448
	Švédsko	1	2,406
	Švýcarsko	1	23,639
	Turecko	1	4,036
	USA	1	23,261
	Velká Británie	1	28,286

Akcie na pražské burze

22. 8. 2019

	Název	Kurz [Kč]	Změna
	AVAST	109,00	3,81%
	CETV	109,80	1,29%
	ČEZ	516,50	0,29%
	Erste Bank	792,40	-0,53%
	Kofola	298,00	0,34%
	KB	815,00	-0,37%
	Moneta	76,10	0,40%
	O2 CR	218,00	0,00%
	Pegas	686,00	-1,15%
	Philip Mor. ČR	13 680,00	0,00%
	TMR	820,00	1,23%
	VIG	604,50	-0,25%
Celkový objem (v tisících korun)		215 780	

ROBOT PRO ISS

Foto: čtk

Z KOSMODROMU Bajkonur včera odstartovala raketa Sojuz-2.1a s lodí Sojuz MS-14, která na Mezinárodní vesmírnou stanici letí bez lidské posádky, ale s robotem Fjodorem. Člověku podobný robot se stane prvním ruským androidem na ISS. V budoucnu by android mohl pracovat v oblastech, kde by nasazení člověka bylo příliš namáhavé či nebezpečné.

Vláda si hodlá došlápnout na předražené bydlení

Zbrzdit další zdražování nájmu v Německu má návrh zákona, který poslala do parlamentu vládní koalice CDU/CSU/SPD. Za posledních deset let vzrostly roční nájem například v nejdražším německém městě Mnichově v průměru o 5600 eur, tedy bezmála o pět set eur měsíčně. Pro srovnání v Berlíně to bylo o 4680 eur ročně, v Drážďanech, kde je průměrný roční nájem kolem devíti tisíc eur, došlo k nárůstu o 2040 eur.

Od roku 2015 poskočily nájem v celém Německu v průměru o 5,4 procenta. Vládní koalice chce novou regulací zabránit sociálním problémům zejména v době, kdy Německo očekává ekonomické ochlazení. V poslední době totiž prudce rostou i ceny nájmu v nových bytech, na které dosáhnou jen ti bohatší. S růstem cen v novostavbách se potom vezou ostatní. Kromě toho si podle vlády makléři u novostaveb berou příliš velké provize. „Touto dohodou jsme mimo jiné otevřeli cestu k větší, jednodušší a rychlejší výstavbě a k poklesu mak-

CENOVÁ SPIRÁLA. Za posledních deset let vzrostly roční nájem v nejdražším německém městě Mnichově v průměru o 5600 eur.

léřských poplatků tak, aby vznikaly nové byty a bydlení mohli zaplatit všichni,“ řekla šéfka CDU Annegret Kram-pová-Karrenbauerová, která připomněla, že jde o důležitý problém týkající se prakticky

každé německé rodiny. V Německu totiž bydlí v nájmu až 60 procent obyvatel; u single domácností je to dokonce přes 70 procent lidí. Vládní novela chce prodloužit regulaci místně obvyklých nájmu až

”

Novela chce prodloužit regulaci místně obvyklých nájmu až do roku 2025, zpřísnit pokuty za překročení nájemních limitů a omezit převádění bytů do osobního vlastnictví.

do roku 2025, zpřísnit pokuty za překročení nájemních limitů a omezit možnost převádět nájemní byty do osobního vlastnictví. Důležitý je i finanční limit při jednáních o prodloužení nájmu. Nájem lze v takových případech zvednout jen o deset procent.

Vláda v novém opatření pouze neomezuje, ale také nabízí investice. Pokud úprava v parlamentu uspěje, což je prakticky jisté, nabídne vláda 100 milionů eur na novou výstavbu v nevyužitých průmyslových lokalitách a některé pozemky, jako například prostory německých drah, nabídne ke stavebním investicím. Další peníze chystá vláda na podporu topných a zateplovacích systémů, které budou klimaticky neutrální.

A za kolik si dnes lze v německých městech nově

pronajmout byt, na kolik přijde metr čtvereční v bytě od 60 do 80 metrů čtverečních? V nejdražším Mnichově to bude i s vedlejšími náklady něco přes 17 eur za metr (v přepočtu zhruba 450 korun), v Hamburku už to bude jen 12 eur za metr čtvereční. Čistý nájem za metr bez tepla je ale v Mnichově 10,50 eura, tedy 273 korun. V celém Německu pak šest eur za metr – asi 160 korun. Pro porovnání, v Praze jako nejdražším městě České republiky, jsou průměrné nájem 354 korun za metr čtvereční.

stranu připravil **Petr FISCHER** spolupracovník redakce

Německý diář

Češi by měli na kancléřku změnit názor

Německá kancléřka Angela Merkelová je spolu s Donaldem Trumpem a Jeanem-Claudem Junckerem nejméně oblíbeným politikem v Česku. Je to dost nezasloužená pozice, kterou kancléřka získala jediným rozhodnutím: tím, že se na sklonku léta roku 2015 odhodlala řešit humanitární krizi a přijala

v Německu statisíce uprchlíků. Od té doby jí Češi, kteří se bojí islámu a migrantů z Afriky, nemohou přijít na jméno.

Nezasloužené je to zejména proto, jak ve světě a doma Merkelová vystupuje a jak se snaží prosazovat Evropskou unii jako mezinárodního hráče. Doma už nějaký ten rok dává hlas mladým a snaží se je vtahovat do politiky. Minulý týden zase ukázala, že umí mluvit i s těmi, kteří ji nemilují, ba nenávidí. Její debata s občany ve Stralsundu, v Meklenbursku-Předním

”

Angela Merkelová má před sebou poslední dva roky působení ve funkci kancléřky. Už teď je jisté, že to budou nejtěžší dva roky jejího mandátu.

Pomořansku, v zemi bývalé NDR, ukázala, že její schopnost mluvit otevřeně s nadhledem a vtípem není zase tak vzdálená komunikačním dovednostem nejoblíbenějších českých politiků. Stížnosti na nefunkční demokracii odbyla vyloženě v zemanovském stylu. „Myslím, že nejlepším důkazem toho, že to s demokracií u nás není tak, jak říkáte, je přece to, že teď tady spolu mluvíme.“

Angela Merkelová má před sebou poslední dva roky působení ve funkci kancléřky. Už teď je jisté, že to budou

nejtěžší dva roky jejího mandátu. Zpomalení ekonomiky, která táhne celou Evropu i Česko, a vzestup pravicových populistů na východě země, to jsou spolu s táhnoucí se krizí identity EU horší balvany, než byli uprchlíci. Měli bychom v tom kancléřce spíše fandit. Když se jí v tom s ostatními nepovede dobře, bude mít česká politika po dlouhé době skutečné problémy. Zapomeňme už na rozmarné léto s odvoláváním jednoho ministra, realita je jinde. Svět nepočká, až na ni budeme připraveni.

Nové chrámy hudby

Postavit moderní koncertní budovu je doslova alchymie. Musí mít dokonalou akustiku, být vizuálně krásná a zároveň architektonicky odvážná, musí doplňovat i utvářet podobu města. Není divu, že se při výstavbě jednoho z nejdražších typů budov zpravidla přesáhne jak rozpočet, tak termín. Každé město přesto po takové prestižní koncertní hale, která umí přilákat miliony návštěvníků ročně, touží. Včetně těch tuzemských.

V České republice totiž v současnosti není místo, kde by se mohly hrát opravdu velké hudební kusy. „Není zde možnost uvádět programy s mimořádně velkým obsazením orchestru. Skladby autorů konce 19. a začátku 20. století, jako byli Hector Berlioz, Gustav Mahler, Leoš Janáček, Igor Stravinskij a další, není kde hrát,“ říká generální ředitel České filharmonie David Mareček.

Praha, Brno, Ostrava

Touha místních hudebníků by se mohla v příštích letech vyplnit. Po vzoru světových metropolí se chystají postavit moderní budovy filharmonie Praha, Brno a Ostrava. Zatímco neočekávanější budova v hlavním městě je ještě v plenkách (začátek výstavby se odhaduje na rok 2026, zahájení provozu na rok 2030 a náklady na zhruba čtyři miliardy korun - pozn. aut), projekty v Brně a v Ostravě už mají konkrétní podobu.

Brněnský koncertní sál dosud provázely spory architektonických kanceláří, které se na projektu podílely. Magistrátu se podařilo spor před letošními prázdninami vyřešit a budova pod vedením mezinárodního týmu v čele s polským architektem Tomaszem Koniorem se zřejmě začne stavět příští rok. Stavba pro 1300 posluchačů vyjde na 1,3 miliardy korun, téměř polovinu zaplatí stát.

Podobu ostravského koncertního sálu zná veřejnost teprve od července. Architektonickou soutěž vyhrálo americké a české studio pod vedením architekta Stevena Holla. Budova za 1,5 miliardy korun má představovat pouzdro hudebního nástroje. „Ostrava o halu usiluje bezmála šedesát let. Zatímco v Polsku vzniklo v posledních letech třináct koncertních hal, v Česku to bylo naposledy Rudolfinum,“ řekl ostravský primátor Tomáš Macura (ANO).

Filharmonie u magistrály

V Praze má vyrůst nová budova filharmonie pro dva tisíce posluchačů u stanice metra Vltavská. Vedení Prahy před

BUDOVA FILHARMONIE V BRNĚ. Stavba Janáčkova kulturního centra měla být mnohem velkolepější a s větší kapacitou, po sporu architektů se město vrátilo k původnímu, střizlivějšímu návrhu.

týdnem zadalo analýzu, která má prozkoumat možnosti využití stavby. Příští rok by mohla být vyhlášena mezinárodní architektonická soutěž. „Dvořákova síň Rudolfiny z roku 1885 a Smetanova síň Obecního domu z roku 1914 zaslouží úctu a respekt, ale ani jedna neodpovídá a ani nemůže odpovídat požadavkům 21. století,“ řekl radní pro majetek Jan Chabr (TOP 09).

Filharmonie má stát na břehu Vltavy u rušné magistrály. „Je to velmi komplikovaná lokalita, která potřebuje radikální přestavbu jako celek,“

KONCERTNÍ HALA V OSTRAVĚ. Velmi výrazně se zde pracuje s ocelí a prosklením, a to především v přední části, kde se otevírá výhled do parku. Zvenčí bude zase možné sledovat pohyb uvnitř.

V České republice v současnosti není místo, kde by se mohly hrát opravdu velké hudební kusy.

architektonická kreativita, nežádka se využívají organické tvary a zajímavé materiály. „Bylo by skvělé, kdyby se podařilo vybrat architekta, který by budově dal neopakovatelnou tvář. Zkušenosti ze zahraničí totiž potvrzují, že taková stavba se stává lákadlem sama o sobě a dokáže vzbudit zájem i o hudbu,“ řekl šéf České filharmonie Mareček.

Zdaleka nejnáročnější je ovšem správná akustika. V minulosti se stalo, že města investovala do drahých koncertních hal, kam však světové orchestry nechtěly jezdit.

„Akustika je klíčová nejen pro posluchače, ale i pro hudebníky, kteří se díky ní mezi sebou lépe slyší navzájem a mohou podávat lepší výkony,“ potvrzuje Kateřina Konečná z Filharmonie Brno. „Členové našeho orchestru mají v oblibě zejména japonské sály, kde je akustika skutečně na světové úrovni,“ dodává Konečná.

Že jsou Japonci vrcholní mistři v akustice, dokazuje fakt, že na padesátce nejlepších světových sálů pracoval japonský akustik Jasuhisa Tojota. Na tom, jak zvuk zní v různých částech sálu, kde je pohlčován a kde je naopak propouštěn, závisí řada faktorů. „Někdy musí akustik vystoupit proti záměrům architekta. Může se totiž stát, že architekt zvolí nějaké materiálové řešení, které ale akusticky nefunguje,“ řekl Tojota loni pro Český rozhlas. Čeští posluchači budou moci posoudit Tojotův um na vlastní uši. Japonec se totiž bude podílet na výstavbě filharmonie v Brně.

připravila
**NGUYEN
Thuong Ly**

Akustika moderních sálů (na snímku interiér Labské filharmonie v Hamburku)

Klíčový je výběr materiálu pro **obložení stěn**, ale i sedaček či světel. Každý materiál totiž pohlcuje nebo odráží zvuk jinak. Labská filharmonie na snímku má například stěny pokryté speciálními sádrovými a dřevovláknitými deskami.

Výška a tvar stropu jsou jedním z klíčových faktorů, které ovlivňují chování zvuku.

Tvar sálu se proměňuje. Místo hranatých prostor se dnes upřednostňují kulatější sály, kde publikum sedí okolo orchestru terasovitě nad sebou. Poprvé s tím přišli architekti při projektování koncertního sálu v Berlíně. Všimli si, že při poslouchání pouličních umělců stojí lidé také často okolo, aby lépe viděli a slyšeli. Je zde tak méně sedadel, kde by bylo hůře slyšet.

Stěny v koncertních sálech nejsou rovné, ale různé vršičité a zvlněné, aby se zvětšila plocha, o kterou se může zvuk odrazit a rozptýlit. Jinde, například za bicími nebo u varhan, není naopak odrazení žádoucí, a proto jsou ve zdech díry, které odvádějí zvuk pryč.

Nejdražší koncertní haly na světě

Labská filharmonie, Hamburk

1

20 miliard korun

Je považována za jednu z největších, nejdražších a akusticky nejpokročilejších koncertních síní na světě. Jsou zde tři koncertní sály, hotel i desítky bytů. Původně měla budova stát šest miliard korun, nakonec stála násobně víc a otevřela až v roce 2017, sedm let po plánovaném termínu. Na část budovy se složili lidé ve veřejné sbírce.

Koncerthuset, Kodaň

7 miliard korun

Koncertní budova patřící Dánskému rozhlasu patří mezi nejdražší evropské stavby tohoto typu. Původní plánované náklady byly několikrát překročeny. Dánská vláda odmítla přidat více peněz na stavbu, a tak byl rozhlas nucen sál částečně dofinancovat sám, což znamenalo razantní propouštění a škrty v rozpočtu v rozhlasu. Budova byla otevřena v roce 2009.

Walt Disney Concert Hall, Los Angeles

4

6 miliard korun

Koncertní síň v americkém Los Angeles byla otevřena v roce 2003 a ve své době budila velké kontroverze kvůli ceně a architektonickému ztvárnění. Náklady dalece

převýšily původní dar od vdovy po Waltu Disneym Lilien, která na stavbu věnovala více než miliardu korun. Město v jednu chvíli chtělo projekt zcela ukončit. Nová koncertní hala nakonec dokázala oživit tuto část města a je vyhledávaným kulturním cílem.

Philharmonie de Paris, Paříž

2

9,5 miliardy korun

Sál ve francouzské metropoli pro klasickou i jazzovou hudbu byl otevřen v roce 2015. Stavba architekta Jeana Nouvela překročila původní rozpočet více než dvojnásobně a provázely ji i politické kontroverze. Budova totiž byla kvůli účasti tehdejšího prezidenta Françoise Hollanda otevřena předčasně, přičemž se

otevření na protest neúčastnil Nouvel.

3

Guangzhou Opera House, Kanton

5

4,5 miliardy korun

Čína má hned několik pozoruhodných koncertních hal. Jednou z nich je Guangzhou Opera House na jihovýchodě Číny, kterou navrhla světoznámá architektka Zaha Hadid. Kantonská opera od svého otevření v roce 2010 hostila nejprestižnější orchestry. Co se týká nákladů, tak na ty se obecně v Číně podle architektů příliš nehledí.

Slovenští dravci to tu kolonizují

Foto: E15 Michael Tomáš

Zebříčky nejbohatších Čechů a Slováků sestavuje už **dvacet let**. Se zkušeností říká, že Slovensko vygenerovalo na počet lidí **více miliardářů** než Česko. „Řekněme, že mravy na Slovensku byly trochu uvolněnější a bylo možné uchvátit toho víc,“ konstatuje známý ekonomický novinář a provozovatel portálu Motejlekkocodopole.com **Miroslav Motejlek**.

Tereza ZAVADILOVÁ

EB V posledních třiceti letech vznikla v Česku úplně nová byznysová elita. Jak vlastně ale vypadala ta před komunismem?

Nebylo na co navazovat. Česká byznysová elita v zásadě neexistovala. Významní byznysmeni - ale o míle jinde - byli Petschkové, Gutmannové, Larisch-Mönnichové, Rothschildové, Weimannové, Schichtové, Kunertové, Riedlové, Wilczkové, Ringhofferové... Vždyť Petschkové byli po Rothschildech druhá nejbohatší rodina v Evropě. Žádná česká buržoazie se tomu ani nepřiblížila. Samozřejmě tu byla Živnostenská banka. Ta

ale svou akcionářskou strukturou připomínala spíše družstvo.

EB A co velké podniky? Škodovka patřila majoritně Francouzům. Všechno velké tady vlastnili Němci, Židé a banky, pod které toho spadalo stále více. I známé firmy, o kterých se dnes píše jako o ikonách první republiky, byly velmi zadlužené nebo už byly přímo pod kontrolou bank. To, že tady byla silná česká buržoazie, je prostě a jednoduše mýtus.

EB Má se ale za to, že struktura ekonomiky byla za první republiky celkem dobře nastavená.

Za Rakouska-Uherska bylo umožněno kapitálu expandovat, byl to velký trh. Jeho rozpadem se to dramaticky nezhorsilo a otevřely se nové trhy. Francie a Británie byly připravené, byl tu Balkán, kde se dal dělat byznys. Vlastnictví ale bylo koncentrováno do rukou úzké skupiny lidí, etnicky nečeského původu.

EB Bude třicetileté výročí pádu komunismu. Byť ekonomika roste, spousta lidí je teď celkem zklamaných z vývoje, konvergence k Západu se příliš nedaří. Jak by se tato země měla vyvíjet, aby byl výhled pozitivnější?

Nemáme vizionáře. Vypadá to, že se točíme v kruhu prachmizerné správy země. Slovensko se k Západu přiblížilo víc. Čím to asi bude... Samozřejmě eurem. Dokud nebudeme mít euro, budeme ve sféře vlivu Ruska. Rusko na Slovensko v zásadě nemůže, protože odchod z eurozóny je vlastně nemožný. Euro je pro konvergenci nevyhnutelné.

EB To ale mnoho lidí včetně podnikatelů rádo neuslyší. O přijetí eura se radši moc nemluví. On taky člověk moc neví, co si má myslet. Jednou se říká něco, pak něco jiného. Babiš nejprve říkal, že nejdůležitěj-

ší je euro, a dnes je proti. Ale pokud nebudeme mít euro, nebudeme patřit na Západ. Tečka.

EB Nebudeme tedy Švýcarsko?

Rozhodně ne. Struktura ekonomiky je katastrofální. Nemáme žádnou vizi. Koneckonců, vize se netvoří ve spánku, naopak to chce soustředění a intenzivní zapojení mozku. To však momentálně není v kurzu. Když sem člověk přiletí, vidí sklady, montovny a řepku. To není byznys, který přináší dlouhodobou hodnotu. Změny, kterými prochází německý průmysl, na němž jsme zásadně závislí, jsou obrovské. Když poslouchám naše vrcholné představitele, tak je zřejmé, že vůbec netuší, která bije. Bude to bolestivé probuzení.

EB Jste jedním z prvních lidí, co psali o Andreji Babišovi už koncem devadesátých let. Jak se vyvíjí váš pohled na něj?

Ano. Viděl jsem, jaký má obrovský tah, především akviziční. To bylo do příchodu Daniela Křetínského naprosto nevídané. Sám jsem ho mockrát popichoval, aby šel do politiky. Byl to můj fatální omyl. Myslel jsem si, že ten, kdo je skvělý byznysmen, bude i takový politik. Před volbami v roce 2013 jsem to konečně pochopil. Napsal jsem, že ho nebudu volit a proč. A naše styky skončily.

EB Tehdy jste ale vypsal sázku na to, že uspěje ve volbách v době, kdy mu nikdo moc šancí nedával. Vsadil jsem bednu ročníkového šampaňského na to, že vyhraje volby. Vždy jedna bedna proti jednomu sázejícímu. Šlo o 78 lahvi.

EB Víím, že vás Andrej Babiš zklamal. Čím?

Absence jakékoli smysluplné vize. Hromada slibů a nic. Nesmyslné plácání, lhaní, sebestřednost, narcismus. Projevy zla z jeho strany. Navíc vidíme, že je to opravdu velice slabý premiér. Prezident si s ním hraje jako kočka s myši a on není schopen vůbec adekvátně reagovat. Jeho premiérování je opravdu velmi trapné. A pak samozřejmě: když chce někdo spasit politiku, musí být čistý. Žádné Čapí hnízdo, žádné dluhopisy, žádná šmėčka, placení daní jako fyzická osoba v přiměřeném poměru k majetku a výdělkům vlastněných aktiv, žádná dotace v řádu miliard. To je jako když někteří podnikatelé, jejichž jmění se odhaduje na miliardy, si hrají na spasitele a neplatí taďy daně. U soudu, když se rozvádějí, aby nemuseli platit manželce a alimenty na děti, pak vykazují plat těsně nad minimální mzdou. To je přece nechutné a odsouzeníhodné.

EB Už dvacet let sestavujete žebříček tuzemských miliardářů. Jak se během té doby proměňovala tuzemská byznysová elita?

Odpadla první vlna komunistických majitelů, pézetkářů. Objevili se hráči z technologického sektoru typu Avast. Dnes se také dají

čísla o velikosti majetku lépe spočítat. Stále je ale spousta velmi bohatých, o kterých se nepíše. Máme je v seznamu, ale nikde jinde o nich nebylo nic.

EB To jsou typové jací lidé? V seznamu máme opravdu hodně Slováků. Řekl bych, že více než Čechů.

EB A ti mají pouze slovenský, nebo přehraníční byznys?

Oba dva. Slovensko vygenerovalo vyšší množství bohatých lidí ve vztahu k počtu obyvatel.

EB Čím to je?

Řekněme, že mravy v Slovensku byly trochu uvolněnější a bylo možné uchvátit toho víc.

EB Dokážete za tu dobu vysledovat velké zvraty, impulzy, kdy se elita měnila výrazněji?

Většinou to je období kolem krize. Zajímavým momentem je příchod slovenských finančních skupin do Česka. Udělám trochu odbočku.

EB Dobře, povídejte.

My jsme Slovensko v roce 1918 řekněme trochu znásilnili. Oni k nám moc nechtěli. Masaryk chtěl mít větší stát, protože se bál Němců, což se mu celkem povedlo. A teď jsme svědky takové trošku kolonizace ze strany Slováků. Tam vzniklo například velmi mocné uskupení kolem Istrokapitálu, které vygenerovalo několik silných hráčů. Slovensko jim bylo malé. Jsme v tomto ohledu zvláštní země, že jsme jim umožnili takto fakticky ovládnout stát. Z druhé strany by to možné nebylo. Nikomu se to taky nepovedlo.

EB Jaká je tedy logická akviziční cesta pro české miliardáře, když Slovensko se jim moc nedaří. Je to Německo?

Myslím, že to mělo být Polsko, ale málokdo měl odvalu. Trošku se to povedlo Davidu Beranovi s Proficreditem. Pak Německo. Penta tam měla ambice expandovat, to ale skončilo. Celkově se to nejlépe v zahraničí povedlo

Avastu, což je trochu jiný příběh než akviziční. Samozřejmě Karel Komárek, Petr Kellner, Daniel Křetínský. Teď se o něco snaží slovenský Budamar. Jeho spolujednatel už dosti dlouho kontrolují železnorudné doly na Ukrajině.

EB Kdo z poslední doby je na tuzemské scéně zajímavým hráčem?

Myslím, že třeba akviziční činnost Petra Otavy dává smysl. Převzetí kontroly nad Strojmetalem bylo ukázkové. Byli tam všichni významní průmyslníci nebo bývalí průmyslníci. Nakonec všichni dostali strach. Petr Otava udělal fantastickou akvizici s mimořádnou návratností. Určitě velkou robotu udělali René Holeček a jeho lidé s Českou zbrojovkou. Dnes je zbrojovka silný globální brand. Expanze Radovana Vítky, byť s sebou nese nějaké spory, je také neskutečná. Kdybych měl někoho označit jako českého bombardáka, byl by to právě on.

EB V uplynulých třiceti letech se několikrát otevřely dveře velkým byznysovým příležitostem. Půjde to i teď?

Určitě. Příležitostí je spousta.

EB Ale začátek devadesátek to nebude, ne?

Pokud jsme otevření světa a svět je otevřený nám, jsou příležitosti obrovské. Takové jsme předtím neměli. Tehdy se trochu zhaslo, něco se vzalo, ale bylo to takové lokální, upachtěné. Teď může člověk dobývat celý svět. A ve velkém stylu.

EB Takže hlavně v technologiích?

Ne nutně. V jakémkoli zboží či službách, po kterých bude poptávka. Třeba teď family offices založené bohatými Čechy investují do zajímavých projektů. Třeba tam není ani tak velký výnos, ale jsou ochotni jít do velké valuace. Jde jim spíše o udržitelnost.

EB O miliardářích se často říká, že jsou to celkem lakomí lidé. Přijde vám to také, nebo mají nějakou jinou společnou charakteristiku?

Myslím že ne. Liší se tak, jako lidé v běžné populaci. Co mě osobně ale celkem štvě, že hodně jich neplatí daně jako fyzické osoby v Česku. To je špatně. Většinou to sice neznamená porušení zákona, ale konzervativní hodnoty jsou jistě širší. Když žiju v České republice, chci a musím zde jako fyzická osoba platit daně, které odpovídají majetku a jeho výnosu.

EB Jak vás vlastně napadlo zařídit si projekt Motejlek.com, nyní Motejlekkocdopole.com? Tedy vydavatelství založené na informovanosti autora, nejprve jednou člověka?

S postupem věku člověk přijde na to, že nechce pracovat pro někoho. Říkal jsem si: něco vím, a pokud se pamatuji, můj bývalý kolega Michal Uryč-Gazda už kdysi říkal, ať si založím web pojmenovaný svým jménem. Je pravda, že znalost toho jména byla celkem vysoká. Vlastně je stejně nejlepší něco pojmenovat svým jménem.

EB Díval jste se, zda něco takového existuje někde ve světě? Nezkoumal jsem to.

EB Jak dlouho jste takhle na trhu?

Bude to tak deset let. Postupně jsem přibíral parťáka, Petra Skočdopoleho. Rozhodně šlo o jedno z mých nejlepších životních rozhodnutí. Je to skvělý, chytrý, soucitný, zábavný, charismatický, informovaný a hlavně dobrý člověk. Takže dnes jsme Motejlekkocdopole.com. Peťa si právě dělá průkaz pilota. Už se těším, jak s našimi dětmi prozkoumáme nebe nad Evropou.

EB Nabalil se na původní byznys, což jsou webovky s informacemi z trhu, ještě nějaký jiný?

Nemáme ambice nějak extrémně expandovat. Protože já i Petr rádi cestujeme, řekli jsme si, že uděláme časopis o zajímavých destinacích. Bylo to postaveno na exkluzivním cestování, jenže

nakonec stejně ta exkluzivita není v tom, že jde nutně o pěťihvězdičkový resort, ale hlavně o místo... Typickým příkladem bylo Mongolsko, Patagonie, Atacama v Chile nebo odlehlá místa Nového Zélandu.

Začali jsme také trochu dělat do vína. Máme ho rádi. S partou létáme do oblastí jako Bordeaux, Burgundsko nebo Toskánsko. Troufám si říci, že už nás tam znají. Myslím v dobrém.

EB Pohybujete se v blízkosti vlivných lidí, kteří jsou u vzniku věcí. Stává se vám, že umíte nějakou výměnu zájmů zprostředkovat?

Umíme některé lidi spojit. Když někdo něco chce a někdo něco má, tak se to občas stane.

EB Kolik českých miliardářů si předplácelo nebo předplácí váš web? Z těch, co mají přes deset miliard, to určitě historicky byli všichni.

Miroslav MOTEJLEK (50)

- Absolvent ekonomie na Univerzitě Karlově.
- Svou publicistickou dráhu začal v roce 1997 v Lidových novinách jako ekonomický reportér.
- Od roku 2000 osm let šéfoval ekonomické rubrice v časopise Týden, poté se stal vedoucím týmu reportérů v ČRo.
- V dubnu 2010 se naplno začal věnovat internetovému projektu zpravodajských stránek motejlek.com.
- O šest let později založil nový projekt již ve spolupráci s Petrem Skočdopolem: web motejlekkocdopole.com.

Tvář dne

V příštích 30 dnech nenajdeme novou dohodu, která by se výrazně lišila od té existující, řekl o brexitu francouzský prezident Emmanuel Macron.

STR. 6

Foto Reuters

Komentář

Prorazit klec české kultury

Oznámení, že ministerstvo kultury povede exministr zahraničí Lubomír Zaorálek, vyvolalo politickou euforii. Krize už není krizí. Víceměně spokojeni jsou všichni od šéfa sociálních demokratů Hamáčka přes prezidenta Zemana a komunistické podporovatele vlády až po část kulturní obce. Její kritičtější část přece jen upozorňuje na to, že Zaorálek nemůže nic podstatného změnit, pokud se neodhodlá k ra-

dikálnější reformě. A ta se zjevně nechystá. Za dva roky budou volby, Zaorálek má být ministr udržovací. Bude řešit personální a finanční záležitosti, nikoli bytostně ustrojení ministerstva. Jenže právě to by už konečně bylo třeba, chtělo by se říct revolučně změnit.

Rozpočet rezortu je necelých 15 miliard korun, polovinu spolknou velké příspěvkové organizace jako Národní galerie, Česká filharmonie či Národní divadlo. Více než třetinu dostanou církve a památkáři. Jen necelou dvacetinu rozpočtu tvoří peníze na živou kulturu, což je dokonce méně,

než kolik ministerstvo dává na výjimečně preferovaný obor filmu - ten si jako jediná kulturní oblast nemůže stěžovat na nedostatek peněz. Na živou kulturu, „kulturu zespona“, jak teď říká exministr Staněk, kulturu, která je pojivem společnosti, nedává Česko v 21. století ani tisícinu svého ročně vytvořeného bohatství.

Žádný ministr kultury, ani oslavovaný a všemi oblíbený Pavel Dostál, s touto klecí nepohnul. Kultura se pohybuje v naprosto rigidním rámci, který nereflektuje proměny světa a role kultury v něm, ale nevšímá si ani toho, že česká společnost v posled-

ních deseti letech výrazně bohatne. Nedokážeme nejen kulturně spravedlivě redistribuovat vytvořené bohatství, ale neumíme ani vtáhnout do kultury soukromé subjekty. O vícezdrojovém financování a daňových asignacích se mluví 20 let. Skutek utek.

To vše Lubomír Zaorálek samozřejmě nemůže najednou změnit. Mohl by však takovou změnu minimálně odstartovat, což by ale znamenalo přesvědčit vládu a veřejnost, že to má smysl. Že kultura není ozdoba sladké ovoce na dortu, nýbrž spojující těsto společnosti, z něhož energeticky žijeme všichni: umělci, publikum,

politici, byznysmeni, budoucí generace. Lubomír Zaorálek má šanci zapsat se do dějin jako ten, kdo prorazil starou politickou klec české kultury.

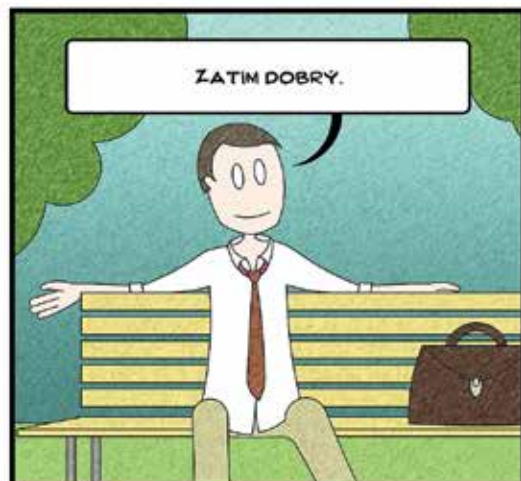
I když zvolí pohodlnější cestu udržování neudržitelného, jedno prvenství mu už zůstane. Bude prvním ministrem kultury, který je nadšeně oslavován za to, že čte knihy a chodí do divadla. Bude mu to stačit, nebo překročí svůj stín? Má Lubomír Zaorálek na víc?

Petr FISCHER
spolupracovník
redakce

NA HOUPAČCE

LUMa

Celý svět běží na softwaru

V **Avastu** pracuje od roku 1995, začínal jako brigádník. Od letošního července firmě s tržbami kolem 18,5 miliardy korun šéfuje. Je dvouprocentním podílníkem firmy, ale vzdal se platu i odměn a ročně bere symbolický jeden dolar.

Ondřej Vlček odpovídal v sérii deníku E15 „15 otázek pro...“ /mag/

E15 Uber, nebo Liftago?
Uber.

E15 Na čem jste byl naposledy v kině?
Na německém filmu Nikdy neodvracej zrak. Byl skvělý.

E15 Čím vás nejvíc fascinuje programování?
Software obecně. Mám pocit, že svět dnes běží na softwaru a programátoři ho tvoří.

E15 Jakou radu byste dal začínajícím programátorům?
Držte se toho, jde o skvělý a perspektivní obor. Všem doporučuji.

E15 Kdybyste si mohl vybrat a strávit víkend buď v českých lesích, nebo poznáváním metropole, co by to bylo?
České lesy.

E15 Jaký obor mimo IT vás nejvíce fascinuje?
Biotechnologie a medicína.

E15 Vnímáte sebe spíše jako optimistu, nebo pesimistu?
Optimistu.

E15 Doplňte větu: Avast je pro mě...
... srdcová záležitost.

E15 Předpokládali jste někdy, jak velké by mohly být ambice téhle firmy?
Myslím že ano.

E15 Co podle vás dělá dobrého šéfa?
To mi řekněte vy. Schopnost motivovat, inspirovat?

E15 Co je teď vaše největší výzva?
Posunout Avast zase o kus dál.

E15 Co považujete za největší lidský vynález?
Asi písmo.

E15 Raději elektrokoło, nebo teslu?
Samozřejmě teslu.

E15 Kdy jste dostal svůj první počítač?
Strašně pozdě, až v patnácti.

E15 Jaká je vaše nejoblíbenější aplikace?
Avast.

E15 & BYZNYS NASTARTUJTE SE

Interiérové sklo firmy Czevitrum dobývá svět

České interiérové sklo sice bývalo v minulosti světovou špičkou, ale prosadit se dnes v zahraničí na vysoce konkurenčním trhu je velmi těžké. „Nám se to daří kvůli výjimečnosti a propojení s moderními technologiemi,“ říká **Vlastimil Janecký**, zakladatel a spolumajitel firmy Czevitrum.

Jaký byl prvotní podnět k založení vaší společnosti?

Jednalo se o splnění dlouholetého snu o nezávislosti a tvůrčí činnosti. Když pak přišla vhodná chvíle, představil jsem projekt mému dnešnímu společníkovi Karlu Putnarovi a založili jsme firmu Czevitrum. Jako správní zelenáči jsme si nepřipouštěli, jak těžké je rozjet společnost na zelené louce, navíc s nulovými zkušenostmi, což v oblasti designu platí asi více než kdekoli jinde. Zpětně tu nevědomost ale chápu jako výhodu, která nás ochránila před strachem z neúspěchu.

Co dnes nabízíte zákazníkům a pohybujete se více na zahraničním, či domácím trhu?

Výrobky malé exportní české firmy Czevitrum.

Jde o závěsné i stolní osvětlení a doplňky do interiéru z ručně foukaného skla, přičemž dbáme na propojení s moderními technologiemi nebo výjimečným, ale praktickým designem. Spolupracujeme s téměř čtyřiceti retailovými partnery ve dvaceti zemích světa. V České republice působíme

ojedinele, náš obrat se zahraničím tvoří až 96 procent našeho podnikání.

Jaké máte plány do budoucna?
Letos v červnu Czevitrum vstoupilo na americký trh, který představuje naši dosavadní největší výzvu. S tím

je spojený i vývoj dalších produktů, a to především osvětlení, na které bychom se chtěli v budoucnu orientovat především. V naší strategii s dalším investorem nepočítáme, osvědčilo se nám, že je pro nás vhodnější pomalejší růst výměnou za naprostou kontrolu nad konceptem a strategií.

Pomohl vám projekt Komerční banky Nastartujte se, mezi jehož vítězné firmy patříte?

Jelikož jsme nebyli klasický rychle rostoucí start-up, tak opravdu hodně. Když pomínu finanční stránku věci, tak nás úspěch neskutečně motivoval vydržet a překonat i chvíle těžkých nezdará.

Je podle vás podnikatelské prostředí v Česku v pořádku?

Z pohledu malé exportní firmy vnímáme podnikatelské prostředí v České republice jako vcelku dobré. /vib/

DALŠÍ INFORMACE NA WWW.NASTARTUJTESE.CZ

Suzy Fincham-Grayová: Mí pacienti a další zvířata

Praxe ve Spojených státech

V autobiografické knize s podtitulem Jak se stát veterinářkou a nezbláznit se z toho vypráví autorka příběhy zvířecích pacientů - někdy veselé, někdy naopak se smutným koncem.

V polovině června 2000 jsem přijela se dvěma kufry do Spojených států, kde jsem měla příslib praxe na klinice pro malá zvířata a studijní vízum. Bylo to měsíc před formálním ukončením veterinární školy a čtyři dny předtím, než jsem zjistila, jestli jsem udělala závěrečné zkoušky a jsem skutečně veterinářka. Pokud bych je neudělala, naložila bych kufry i vízum a vydala se pro štěstím letadlem domů.

Cesta do Cornellu

První kontakt s americkou veterinární medicínou jsem zažila během předposledního roku studia na vysoké škole, kdy jsem trávila šest týdnů na stáži na univerzitě Cornell, kde mi dostupné diagnostické testy i výběr jídel připadaly neomezené. Malá veterinární nemocnice na Royal Veterinary College se považuje za jednu z nejlepších v Británii, ale ve srovnání s Cornellem se zdála skromná a nijak výjimečná ani co do počtu případů.

George, Peter a klinika, kde jsem vyrůstala, v tomto srovnání vypadali jako z jiného století. Před cestou do Cornellu jsem měla pocit, že po promoci bych se chtěla ještě vzdělávat.

Představa, že rovnou nastoupím do praxe, mi nepřipadala lákavá, navíc mě stále neopouštěla touha po studiu.

PENSYLVÁNSKÁ UNIVERZITA ve Filadelfii, která se stala místem autorčiny několikaměsíční stáže, je jednou z nejslavnějších a nejrespektovanějších amerických soukromých univerzit.

Dva týdny, které jsem na praxi v Cornellu trávila na interním oddělení, mi otevřely oči a začala jsem uvažovat o možnosti věnovat se interní medicíně malých zvířat.

„Nejdřív jsem Daveovi nevěřila, když se zmínil, že díra ve dveřích souseda, kterou by prošel prst, byla po kulce, ale po prvním týdnu v západní části Filadelfie jsem uvěřila.“

Když jsem zjistila, že existuje možnost postgraduálního studia, ze všech sil jsem se na ni soustředila, stejně jako jsem se zaměřila na to, abych se dostala na veterinární školu a vystudovala ji. Když jsem si uvědomila, že možnosti získat tuto specializaci jsou v Británii omezené, neváhala jsem a požádala o stáž ve Spojených státech.

Přesunout se přes oceán, abych získala další vzdělání, mi nepřipadalo jako rozhodnutí, byl to prostě další krok na cestě k dosažení mého cíle. Studium na univerzitě mě už tak vzdálilo od rodiny, zvláště v letech, kdy jsme byli na patologii, trávili víkendy na telefonu a prázdniny na praxi.

Jasně rozhodnutí

Skupinka přátel, které jsem potkala na škole, a přítel, s nímž jsem začala chodit několik měsíců před odjezdem, mé rozhodnutí nemohli ovlivnit. Teprve když jsem na letišti Heathrow nastoupila

do letadla, začalo mi docházet, co a koho všeho jsem nechala za sebou.

Ve Filadelfii mě čekal jen příslib stáže na Pensylvánské univerzitě a pokoj v bytě, který budu sdílet s dalšími dvěma stážisty. Ten byt byl ve druhém patře dvoupatrového ošuntělého domku pět minut od univerzitní veterinární nemocnice v západní části Filadelfie.

Noví spolubydlíci

Kromě Davea a Chrise, kolegů, s nimiž jsem se zatím neznala, budu sdílet ten byt i s jejich mazlíčky: jedním dobrmanem, jedním německým ovčákem a několika kočkami. Bude to poprvé, kdy budu žít se zvířaty, kterým jsem se věnovala při studiu.

Společenská hierarchie ve společném bytě se vytvořila hned poté, co jsme se představili. Dave, který ten byt sehnal, byl mezi námi jediný Američan a byl také o deset let starší než Chris a já. Zabral

největší a nejlépe umístěný pokoj s arkýřovým oknem s výhledem na ulici s popelníci a se zaparkovanými auty, kde se občas objevil nějaký drogový dealer.

Chris a Dave byli příjemní spolubydlíci, brali mě s sebou do Ikey, když jsme vybavovali byt, na nákup, abych zaplnila svou skříňku podivnými potravinami, které mi připadaly známé, ale ukázalo se, že moc chutné nejsou. Jenomže popíjení piva a sledování hokeje, to byly věci, na kterých se Dave a Chris okamžitě shodli, vytvořili klub, jehož jsem já nebyla členem.

Dostala jsem nejmenší pokoj. Byl tak malý, že když jsme dovnitř nastěhovali postel, neotočila se tam už ani kočka. Neoficiálními obyvateli domu byly myši, krysy, veverka a spousta spor plísní.

Nejdřív jsem Daveovi nevěřila, když se zmínil, že díra ve dveřích souseda, kterou by prošel prst, byla po kulce, ale po prvním týdnu v západní části Filadelfie jsem uvěřila.

Redakčně kráceno

O KNIZE

Vážení čtenáři, v průběhu prázdninových měsíců vám nabídneme úryvky z několika knih. Každý týden se jeden titul představí pěti ukázkami.

Tento týden představujeme knihu **Suzy Fincham-Grayové MÍ PACIENTI A DALŠÍ ZVÍŘATA** vydanou pod značkou Ikar.

Kostarická káva dona Juana

VE ZKRATCE. Kostarika má osm kávových regionů. Ty zajišťují zhruba 1,8 procenta světové produkce. Proces od semínka až po první sklizeň trvá tři roky a devět měsíců.

Kostarická káva se dostala do světa zvláštním způsobem – první velké exporty totiž směřovaly do Chile. Tam pytle přeznačkovali nálepkou „Valparaíso“ a exportovali dále do Británie. Když se ale Britové kolem roku 1825 vydali do Jižní Ameriky, Chileané museli s pravdou ven.

„Do té doby si Kostarika vůbec neuvědomovala, jaké bohatství se ve zralých zrnek kávovníků skrývá,“ vysvětluje Kristel, jedna z pracovníček plantáží Don Juan v kostarickém Monteverde. Na plantážích ve výšce 1500 metrů nad mořem žhne ostré slunce a fouká horský vítr, který zvedá sopečnou zeminu po vyhaslých vulkánech. Právě tyto podnebné charakteristiky dávají vzniknout místní arabice.

Jedině arabica

Od roku 1982 se z Kostariky smí vyvážet jen ta nejlepší káva: arabica pěstovaná ve vysokých nadmořských výškách. Naopak robusta, kterou proslula například Brazílie, vyžaduje nížiny a považuje se za méně náročnou, ale také méně kvalitní kávu. „V Kostarice se o kávu stará oficiální institut

ICAFÉ, který má právo zničit a vypálit velké plantáže robusty, protože se dá očekávat ilegální pokus o její export,“ osvětluje Kristel vývozní limity a zaměření země na kvalitu, a ne kvantitu. „Keřiky robusty tu najdete leda jen za domy kostarických dědoušků, kteří si odjakživa pěstovali kávu pro své potřeby,“ dodává.

Třináct kilo do hodiny

Káva se ve Střední Americe sklízí od října do prosince či od prosince do února. Na plantážích v tomto období přijíždí řada námezdních pracovníků z Nikaraguy či Panamy. Za jednu nasbíranou krabici o 13 kilogramech – oficiální míru sběru kávy zvanou cajuela – podle Kristel získají sběrači dva americké dolary. „Tady na plantážích Don Juan ale preferujeme fair trade a s ním i férovější ceny – čtyři dolary za cajuela,“ uvádí Kristel s tím, že šikovný sběrač ji naplní za 40 minut.

Plody jsou nejprve zbaveny měkkých slupek, zrna se pečlivě promyjí a dva týdny se suší za neustálého obracení hráběmi, aby se nezapařila. Po téměř devadesátiprocentním snížení vlhkosti zrají šest měsíců v jutových pytlích.

Následuje třídění dle velikosti zrn, mechanické odstraňování poslední vrstvy slupek, aby vznikl produkt určený k exportu – takzvané zlaté zrno.

Pokrok i tradice

Díky plantážím získala Kostarika své Národní divadlo, pýchu hlavního města San José, anebo veřejné osvětlení. „Kostarika byla třetím státem na světě s elektrifikovaným osvětlením – prvním městem byl New York, druhým Paříž a o třetí místo historicky soupeříme s Londýnem,“ popisuje hrdě pokrok své země Kristel. Na druhou stranu špičková kostarická káva vyžaduje tradiční, staré postupy, jež se prakticky nezměnily od britsko-chilského boomeru. Na správnou technologii dohlíží dodnes majitel plantáží – pětasedmdesátiletý don Juan. A pokud ne osobně, tak z černobílé fotografie vyvěšené na různých místech procesu výroby.

Eva KUBÁTOVÁ

Více tipů na cesty v časopise

LIDÉ A ZEMĚ

ČESKÉ DRÁHY NAKOUPI DESÍTKY NOVÝCH VOZIDEL

NEJVĚŠTÍ TUZEMSKÝ ŽELEZNIČNÍ DOPRAVCE CHCE V PŘÍŠTÍCH PĚTI LETECH NAKOUPIT VOZIDLA ZA TĚMĚŘ 40 MILIARD KORUN. OBNOVA BUDE PROBÍHAT POSTUPNĚ A V SOULADU S KONTRAKTY, KTERÉ ČESKÉ DRÁHY UZAVŘELY NA PŘÍŠTÍ OBDOBÍ S KRAJI I SE STÁTEM.

Podle místopředsedy představenstva Radka Dvořáka firma pomalu opouští cestu modernizace starších vozidel: „Společně s objednateli vnímáme, že je lepší investovat do úplně nových vlaků, protože tak můžeme zákazníkům nabídnout to nejlepší. Pro kraje jsme tak například zadali výrobu 31 elektrických a 5 netraktivních jednotek. Vždy ale hledáme kompromis mezi rychlostí obnovy vozidlového parku v tom či onom kraji a finančními možnostmi.“ Nové vlaky však dopravce nasadí také v rychlících a expresech. Už se vyrábí padesátka nejmmodernějších vagonů pro dálkové vlaky na linku Praha – Ústí nad Labem

– Cheb. Část by měla jezdit i na trase Praha – Plzeň – Cheb. Zákazníci si je vyzkoušejí už v první polovině roku 2021. „V nejbližší době vyhlásíme zakázku na dalších 180 dálkových vagonů pro rychlost 230 kilometrů v hodině. Ty chceme primárně pro linku Praha – Berlín – Hamburk a také je pošleme směrem do Brna a dál do Budapešti. Zároveň chystáme zakázku na až 65 lokomotiv,“ vyjmenovává záměry firmy Dvořák. Souběžně s tím dráhy vyhodnocují nabídky, které dostaly v soutěži na dodávku až 60 motorových vlaků pro regiony. Smlouvu s vítězem by chtěly podepsat ještě do konce roku.

Foto dne

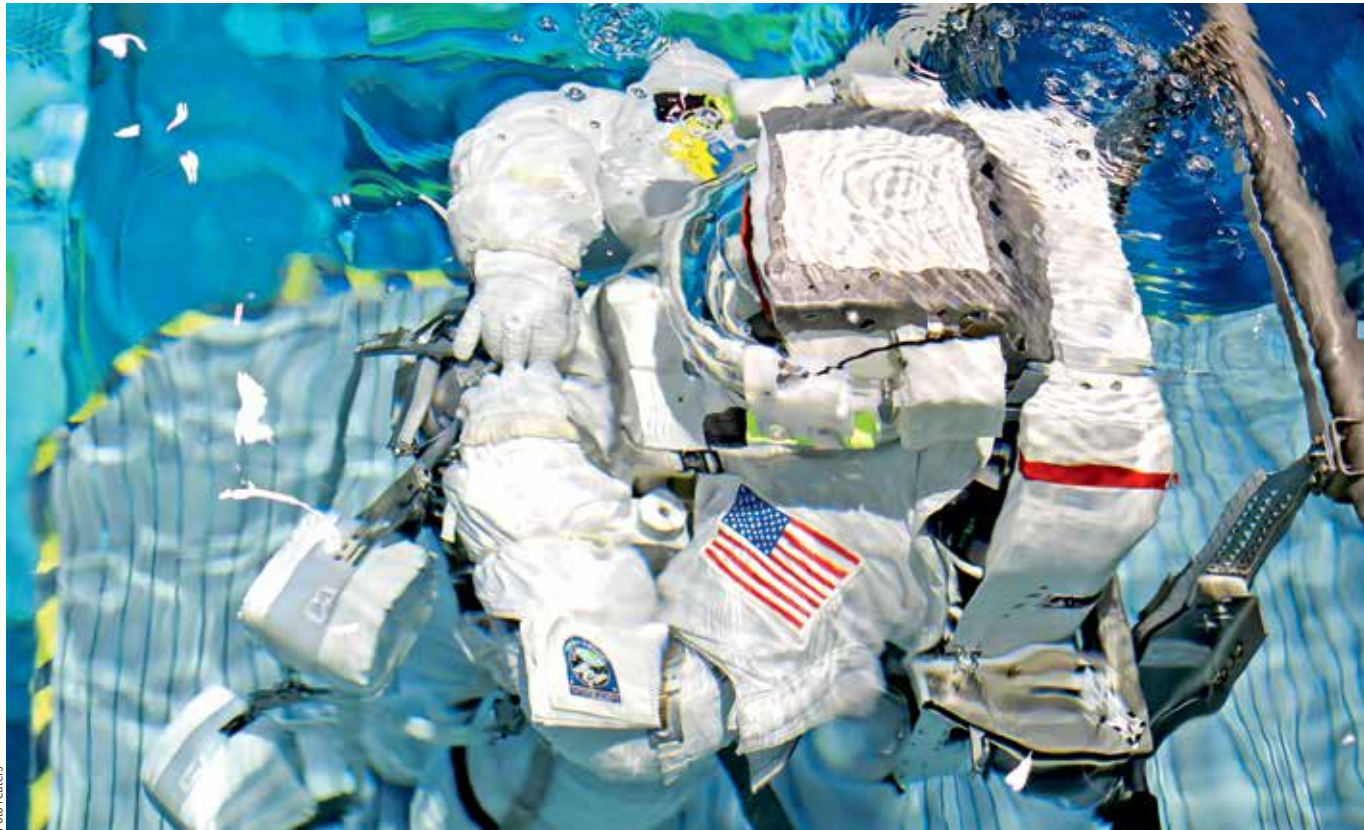

Foto: reuters

TRÉNINK STAVU BEZTÍŽE.

Americká astronautka Sunita Williamsová se v modulu v tréninkovém centru NBL nedaleko Johnson Space Center v Houstonu ponořila pod vodu. Ve středisku patřícím pod agenturu NASA se tak připravovala na pobyt v kosmu ve stavu beztlíže.

Tipy pro volný čas

ŘEMESLA**Hefaiston na hradě Helfštýn**

Osmatřicáté mezinárodní kovářské setkání Hefaiston hostí ode dneška do neděle již tradičně hrad Helfštýn. Na hrad dorazí kovářští mistři z celého světa a k vidění budou stovky exponátů, ať už šperků, zbraní, či uměleckých předmětů. V sobotu se koná i koncert skupiny Schodiště.

ZÁBAVA**Skotské hry na Sychrově**

Podevatenácté ovládnou státní zámek Sychrov skotské hry, jedny z největších v Evropě. Na programu jsou ukázky tradičních oděvů, jako je kilt, dudácké koncerty a vystoupení skupin zaměřených na keltskou hudbu, skotské tance či ochutnávka národního nápoje whisky.

AUTOMOTO**Sraz amerických veteránů**

Kemp Stříbrný rybník v Hradci Králové bude ode dneška do neděle místem dalšího srazu amerických autoveteránů. Zájemci si budou moci prohlédnout zhruba šest stovek klasických velkých vozů majitelů z ČR, Slovenska či Německa, chybět nebudou ani koncerty ve stylu 50. let.

TRADICE**Festival řemesel v Sobotce**

Městský park v Sobotce hostí dnes a zítra jednatřicátý ročník tradičního jarmarku a festivalu řemesel. Na náměstí Míru pak bude umístěna hudební scéna, na které vystoupí například Bára Basiková, skupina The Tap Tap s Danem Bártoou nebo Bombardák s písničkami pro děti.

HUDBA**Zlatá pecka v Chrudimi**

V neděli začne v Chrudimi třetí ročník hudebního festivalu Zlatá pecka, který se koná pod záštitou světově uznávané mezzosopranistky Dagmar Peckové. Akce trvající do 2. září připomene zejména dílo Antonína Dvořáka, nabídne ale i společný koncert Peckové a Hradišťanu a další. /duk/